
Pacskovszki Zsolt

A VÁROS EREZETE

„...néha kedvem volna kimenekülni a város szélére, és teljes erőből ordítani”, mondta M. A.-nak egy bárnak nevezett, zajos presszóban, péntek este volt, amikor egyetlen kocsmá az egész város, két langyos sör előtt ültek, a zenegépből egy „szirupos sláger” harsogott, „most is”, tette hozzá M. a nedves, csikkekkel és feketévé ázott hamuval teli reklámhamutartóba meredve, majd csodálkozva, értetlenül a pincérnőre emelte a tekintetét, aki váratlanul két konyakot tett le az asztalukra, unottan bököve a pult felé: „az az úr küldi”, M. komoran kapta hátra a fejét, és kissé megvetően mérte végig a pult mellett álldogáló, napcserzette bőrű, öregedő férfit, aki felemelte a poharát, rámosolygott A.-ra, majd lassan odabaktatott hozzájuk, egy névjegyet nyújtott át M.-nek, angolul hebegve valamit, aztán nyomban vissza is sétált a poharához, a pult mellől figyelte őket, ők pedig tétován néztek egymásra, végül is úgy döntöttek, hogy megisszák a konyakot, de alig hörpölték fel, máris ott volt két újabb pohár az asztalukon, a férfi is ott állt ismét, és nem éppen kedvesen megdorgálta M.-et, amiért az asztalon hagyta a névjegyet, holott úgy illett volna, hogy a zsebébe csúsztassa, „you are not gentleman”, mondta, közben vágyakozó pillantást vetett gátlástalanul A.-ra, és ők most már jobbnak látták, ha távoznak, a férfi azonban valahogy megelőzte őket, mire kifizették a sört, és kitámolyogtak az utcára, már ott állt a presszó előtt a Mercedesével, és felajánlotta („I am gentleman”), hogy elviszi őket egy darabon, talán a két konyak miatt volt, ami a fejükbe szállt, hogy ezúttal alig ellenkeztek, és akkor sem kezdtek el tiltakozni, amikor már sejtették, hogy a férfi a lakására viszi őket, egy park mögött lakott, a szekrény tetején, a nappaliban rengeteg teli üveg sorakozott, márkás tömények és furcsa színű likőrök, a férfi újra meg újra színültig töltötte M. poharát, ő azonban csak QUEEN-t ivott, fényképeket mutogatott nekik a nyaralóiról, a volt feleségéről, a bátyjáról, „aki miniszter”, átöltöztek, bő, himzett selyem hálóingeket öltöttek magukra, M. megtántorodott, és a férfi nyomban karon ragadta, hogy a széles franciaágyhoz kísérje, aludjanak csak itt, ő majd a másik szobában, a kerevetre dől le, M. szégyellte magát, lelkipurdalás fogta el, amiért ennyire gyenge, de A hamarosan odabújt melléje, az arca zaklatott volt, „elővette a farkát”, suttogta lihegve, „alighogy lefeküdtél, elővette a farkát, hatalmas neki”, átölelte a részeg M.-et, „egy kicsit gyere belém”, suttogta, és mohón csókolni kezdte a száját, „de nincs nálam óvszer”, nyögte M., „nem baj, csak egy kicsit”, halkan, fojtottan szeretkezni kezdtek, a férfi azonban, mintha lesben állt volna, hirtelen odafeküdt a lány mellé, megpróbálta magához húzni a száját, A felsikított, mind a hárman talpra ugrottak, „finish, finish”, morogta sértődötten a férfi, ők pedig némán vetették le a hálóingeket, némán, sápadtan ráncigálták magukra a gónceiket, és kullogtak le az utcára, ahol aztán egyszerre csak kirobbant belőlük a nevetés, nevettek, az oldalukat fogták, és hitetlenkedve kiabáltak: „van ilyen?”, felébresztve ezzel L.-t, aki néhány lépésnyire szendergett, elnyomta az álom egy padon, miután elmenekült F.-éktől, aki két évig padtársa volt a középiskolában, a napokban véletlenül melléje ült le egy villamoson, és F. meghívta vacsorára: „van egy kis szerény lakásunk”, I azonban kénytelen volt lenyelni egy hernyót abban a

kétszintes, „szerény lakásban”, tulajdonképpen már az első pillanatokban érezte, hogy baj lesz, már a tágas előszobában, az volt a megrögzött szokása ugyanis, hogy mielőtt belépett egy idegen lakásba, lopva végigrántotta az ujját mindjárt az első szekrény tetején, a következő alkalmas pillanatban pedig megvizsgálta az eredményt, s ha a bőrredőkbe, a finom mélyedésekbe nem ragadt semmi kosz, később még óvatosan megpróbálkozott az ablakkal is, amelyet azért nem szoktak naponta lemosni, nem szeretne, ha tiszta maradt az ujjá, igaz, azt sem, ha túlzottan sok mocskot talált, valami arányos mennyiséget keresett, de F.-éknél egyetlen porszemet sem talált, egyetlen apró porszemet sem, így aztán kissé kedveszegetten ült oda a vacsorához, jobbára F. beszélt, idegesítően nevetve fel a saját, végsőkig erőltetett „poénjain”, azt hitte magáról, hogy van humora, I. egyre jobban feszengett, a szeme sarkából látta, hogy F. élettársa, egy hirtelenszöke lány, aki olyan édeskeségen szólalt meg néha, mintha cukrot szopogatott volna, kritikusan méregeti őt, amiért nincs elragadtatva F. „zsenialitásától”, más nyelvet beszéltek, ez már rögtön a vacsora elején kiderült, ez már valahogy nem az az idő volt, amikor még lyukakat furkáltak, ő meg F., a lányöltözők falaiba, I. egyre gyorsabban tömködté a szájába az ételt, mignem hirtelen megállt a levegő az asztal felett, hirtelen valami lehetetlen történt: I. salátáján egy hernyó, egy kifejlett káposztalepke-hernyó, egy *Pieris Brassicae* araszolgatott, a lány tűzvörös lett, nem mert felnézni, nem mert szólni, ahogy F. sem, I. látta, hogy abban reménykednek titkon, hogy a másik talán nem vette észre a hernyót, fél kézzel turkáltak a tányérjukban, a másikat valószínűleg összekulcsolták az asztal alatt, I. sem mert felkiáltani meglepetésében, vagy legalább rosszállóan megcsóválni a fejét, komoran göngyölté be a feszült csendben a hernyót a salátalevélbe, „miért nem esztek?” kérdezte halkán, az egész falatot szinte rágás nélkül nyelte le, és hányingerrel roskadt le az első padra az utcán, ahol most felébresztette a fiatalok féktelen nevetése, rosszkedvűen állt fel, és szédelgett odébb, egy borozóig, de még csak leülni sem volt ideje, mert a mélyvörös hajú, „madárarcú” pincérnő, Sz., aki éppen a sarokba, L. asztalához igyekezett, ellenségesen ráfordult: „záróra van!”, majd durván rázogatni-kelegetni kezdte az asztalra borulva alvó L.-t, aki néhány várakozással teli, boldog nap után most teljesen magába roskadt, néhány nappal korábban ismét megpillantotta X.-et egy buszmegállóban, végre összeszedte a bátorságát, és megszólította, váltott vele néhány szót, úgy tűnt, a lány még nagyobb zavarban van, mint ő, zavartan mosolygott, „most sietek”, mondta, de felírta a telefonszámát, ő pedig napokig húzta-halasztgatta, hogy felhívja, valahogy jó volt halogatni, minél tovább várakozásban élni, „szerelem, szerelem, e kettő kell nekem”, és: „a legszebb lány életemben”, mosolygott esténként a tükörbe, de aztán mégiscsak el kellett szánnia magát, és tárcsáznia a számot, a kagylót azonban egy idős nő vette fel, „nem, itt nem lakik, kedvesem, semmiféle X.”, mondta szinte sajnálkozva, L. gyomrában, a nemi szerve tájékán pedig bizsergés támadt, egyszerűen nem akarta elhinni, hogy X. hamis számot adott meg neki, és most, ahogy kénytelen volt felállni az asztaltól, és otthagyni a borozót, úgy érezte, nincs ereje semmihez, nincs ereje továbbcsinálni „ezt az egészet”, minden hiábavaló és értelmetlen, még a halál is, leverten lépkedett a sötét utcákon, és mint ilyenkor mindig, D. jutott végül eszébe, a múlt, az „egyetlen szerelem”, tizenhét éves kora és D., a csókok a kapualjakban és egy dermesztő hajnalon a hullámvasút tetején, D., akiből egy viasztömb, egy gondosan kiöntött lábnym maradt csupán, amelyet féltve őrzött a fiókja mélyén, D., akinek – ezt nem tudta – nemrégiben meghalt az apja, hirtelen nem volt többé, és D. tehetetlenül álldogált a sír előtt a temetést követő napokban, néha órákig ott maradt, az öklét ha-

rapdálta, és könnyes szemmel bámulta a sírfeliratot, mióta azonban megismerkedett K.-val, félt már kimenni a temetőbe, lelkiismeret-furdalást érzett az apjával szemben, amiért a „szeme láttára” fogadta el K. közeledését, aki – mint bevallotta – maga is némi lelkifurdalással bolyongott a sírok között, „egy novellához keresek neveket”, mondta, „mit gondol, maga szerint szentségtörés ez?”, D.-nek tetszett, hogy a fiú magázza, volt ebben valami titokszerű, gyermekkorában mindig a tükrök mögé szeretett volna nézni, most azonban, huszonegy évesen tudta már, hogy a szerelmeket a távolság és a titkok éltetik, „én belélegezni szeretném csupán az embereket”, ismételte az egyik kedvenc könyvében talált gondolatot, és egyik este, amikor már-már elindult volna egymás felé a szájuk, az utolsó pillanatban mindketten visszahúzták, K. arcán lágy mosoly futott át, furcsa, ismeretlen boldogság járta át, miközben hazafelé sétált, otthon azonban lassan ingerültség fogta el, talán mert nem tudta egyik családtagjával sem megosztani ezt a boldogságot, talán mert mióta szerelmes volt, csak küszködött az írással, a szövegei valahogy nem akarták „irni önmagukat”, és állandóan az öccsét pizkálgatta, J.-t, „csinálj már valamit a pattanásaiddal, hogy nézel ki!”, förmedt rá újra meg újra, míg J. sirva nem fakadt, „elmegyek világgá”, szipogta duzzogva, „mit akarsz?”, ugrott oda hozzá az egyik ilyen alkalommal az apja, Gy., és az inge gallérjánál fogva a levegőbe rántotta, „mit akarsz te?”, rossz napja volt, ingázott, és aznap délután egy csoport kisiskolást fogott ki a vonaton, zsvajgó kisiskolásokat, akik között, amikor rágyújtott egy cigarettára, sugdolózás támadt, majd – mintegy vezényszóra – valamennyien köhögőrohamot színeltek, némelyikük annyira erőltette, hogy egészen elilult tőle az arca, aztán már a hamutartókat is csapkodták, és Gy., mielőtt annyira feldühödött volna, hogy rájuk ordít, gyorsan kimenekült a WC-re, ahol, miután bereteszte az ajtót, valahogy olyan szerencsétlenül hajolt előre, hogy egy négyrét hajtott papír, amelyre egy fontos telefonszámot firkantott fel, kicsúszott az inge zsebéből, egyenesen a WC-kagyló felé pottyant, ő pedig riadtan, reflexszerűen kapott utána, és sikerült is megragadnia, csakhogy a következő pillanatban rémülten kellett tapasztalnia, hogy nem bírja kihúzni a kezét a lyukból, egyre sápadtabb lett, egyre ijedtebb, míg végre, néhány horzsolás árán ki tudta ráncigálni az öklét, az idegei azonban annyira elgyengültek közben, hogy amikor leszállt a pályaudvaron, és elindult a metró felé, durván vállon taszította a némi apró reményében eléje toppanó C.-t, annyira durván, hogy később el is szégyellte magát, „eredjen innen a pokolba!”, kiáltott rá az öregre, aki a földre tántorodott, és az öklét rázva elátkozta őt, „szemetek vagytok mindahányan”, emelte homályos tekintetét a mellette elhaladó U.-ra, az azonban pillantásra sem méltatta, két rendőrt figyelt éppen, akik egy pilótakabátos, zömök, kopasz férfit nyomtak az egyik falhoz, hogy tetőtől talpig megmotozzák, sőt még a szájába is belenéztek, szétfeszítve az állkapcsát, „hagyjanak!”, ordított fel magából kikelve a férfi, H., olyan hangos és fájdalmas ordítás szakadt ki belőle, hogy még Zs. is felkapta a fejét, aki a közelben, egy kötömbön ült Á.-val, egyre fáradtabban szorítva az arcát a két tenyere közé, „veled nem lehet beszélni ma? hallod – sóhajtott fel –, megbántottalak valamivel? válaszolj, légy szíves, megbántottalak valamivel?”, Á. az ádáz pillantásokat vető férfit, H.-t bámulta, „fáj a fogam”, mondta, majd kis szünet után megismételte, nyafogó orrhangon Zs. után kiáltotta: „a fogam!”, Zs. ugyanis felpattant, hogy mosolyogva odalépjen N.-hez, aki tőlük néhány méternyire éppen a metróból kizúduló tömegben próbált átkigyózni, kezét fogtak, odébb húzódtak, „megyek, visszacserélek egy könyvet”, mondta N., „majdnem minden második lap üres”, egy darabig némán álldogáltak még, aztán ismét kezét szorították, „majd valamikor”, mosolygott

rá N. Zs.-re, és energikus léptekkel továbbindult a könyvesbolt felé, ahol nyomban lelohadt a kedve, a fiatal eladólány csak a vállát vonogatta, és a fejét rázta: „értse meg, uram, nem nem akarom, hanem nem tudom kicserélni”, ami igaz is volt, N. azonban, mintha nem is hallotta volna, idegesen lapozott tovább a regényben, „tessék, ez is üres!”, csapott rá a tenyerével az egyik fehér oldalra, „és ez is! vagy maga lát rajta valamit? most mondja meg őszintén, lát rajta valamit?”, és a lány szeméhez emelte a könyvet:

„végül keserűen legyintve továbbment, leballagott egy nyilvános vizeldébe, az asztal mögött két hosszú hajú lány ült, azaz hogy az egyikük éppen felemelkedett, „1990-ben ekkorát láttam”, mutatott a kezével vagy harminc centit, majd némán bekasszírozta tőle a tízest, mind a kettő rongyos, „MAKE LOVE, NOT CHILDREN!” feliratú trikót viselt, ő azonban nem tudott angolul, otthagya őket, belépett a férfimosdóba, ahol az egyik tükör előtt egy meztelen felsőtestű fiatalember, B. méregette az izmait, majd a levegőbe öklözött, és odakiáltotta egy másik, egy kockás inges fiatalembernek, aki az egyik piszoár előtt állt: „és a barátnőjét láttad már?”, E.-ről beszélgettek, egy festőgrafikusról, egy volt évfolyamtársukról, akinek – „ki tudja, hogyan” – több vászna is elkelt nemrégiben, holott nem voltak többek egyszerű Edward Hopper-utánérzéseknél, gunyoros-epés megjegyzéseket tettek, mit sem sejtve arról, hogy mennyire szenved E. éppen ettől az „eredetietlenségtől”, hogy belül fojtogató üresség kiozsa, amely elől egyre gyakrabban próbált porok „színes álmaiba” menekülni, és olyankor R. könnybe lábadt szemmel hagyta ott, de már nem az anyjához ment, nem T.-hez, hanem vakon bele az éjszakába, mert az asszony, ha meglátogatta, egyre csak a kezét tördelte, a szemében vád volt, amiért elköltözött tőle, és sosem mulasztotta el nekiszegzeni a kérdést: „mikor voltál utoljára templomban?”, inkább kóborolt tehát, bolyongott az utcákon, míg végül le nem roskadt egy kerítés vagy egy fal tövébe, és csak ült felhúzott térdel, arcán fekete keretes szemüvegével, akár egy ejtőernyős, aki hirtelen odapottyant az égből, vagy – mint legutóbb – felment a barátnőjéhez, S.-hez, akit G. társaságában talált, a lány éppen a férfi körmeit vagdosta, mosolyogtak, olyanok voltak, mintha csendes meghittségben élnének, de ez csupán a látszat volt, mert ha S. nem volt is közömbös a jóképű, „kissé *mastroiannis*” férfi számára, érezte, hogy az, bár szemlátomást szívesen szerelmeskedett vele, gyakran gondol közben valaki másra, valójában azonban G. előtt egyre ritkábban ködlött már csak fel O. „álmatag szeme, a seprűs szempillái, az érzéki mosolya és soha nem látott, bársonyos öle”, tudta, hogy már illúziókkal sem szabad élnie, tudta, hogy a lány egyetemista barátja, P., M. bátyja, O. beleegyezésével koccantotta őt állon nemrégiben, némi szóváltást követően, talán abban reménykedtek titkon, hogy majd visszaüt, „felfedve az igazi énjét”, és akkor O. úgy emlegetheti az esetet, mint ami „egyszer és mindenkorra lehetlenné tesz mindent közöttük”, de G.-nek volt annyi lélekjelenléte, hogy ne üssön vissza, hanem a legközelebbi rendőrsre siessen, onnan azonban, azelőtt, hogy végigmondhatta volna, mi is történt pontosan, az ügyeletes tiszt, V. az orvoshoz irányította, hogy készíttessen előbb látéletet, de az arcán nem látszódott semmi nyom, már nem is érezte az ütés helyét, és maga V. is reménykedett, hogy nem zaklatja újból G., mivel néhány perccel később ziláltan, az egyik kezével a kislánya kezét fogva, a másikban pedig egy

vulkánfiber bőröndöt cipelve A. (egy másik A.) lépett a szobába, kivette V. ujjai közül a cigarettát, nagyot szippantott belőle, majd ellihegte, hogy torkig van, hogy próbálják meg együtt, ezúttal végleg szakított az élettársával, Z.-vel, aki, miután A. faképnél hagyta, egy fémcsővel leverte a csillárt a nappaliban, majd bevágódott a kocsijába, és keringeni kezdett a városban, órák teltek el, míg végül lefékezett egy benzinkútnál, és kiugrott a Volkswagenből, hogy egy még parázsló cigarettavéget csippentve fel a földről, ingerülten odarontson egy német lányhoz, aki éppen stopolni próbált a kút kijáratánál, ráförmedt, izgágán hadonászott, csaknem megégetve a parázzsal a megszeppent lány arcát, aztán fáradtan legyintett, visszabotorkált a kocsihoz, a csikket oda-pöckölte egy sötét, lassan növekvő benzintócsa mellé, és szinte szórakozottan, mosolyogva egy falevelet kezdett el bámulni, egy féreg rágta falevelet, amely meg-megrezzent a könnyű esti szélben...

Kántor Péter

A NAGYNÉNÉM

Rövid tollú,
 öreg, sovány madár,
 frissen fodrászolja,
 csőrét csücsörítve,
 a sietségől
 billegve szinte,
 gyors léptekkel
 igyekszik, hogy igyekszik,
 a hajnali Lukács uszoda tudja, hogy igyekszik,
 a turistabakancsa tudja, hogy igyekszik,
 a sónehéz medicinlabda tudja,
 hegyesedő két pofacsontja,
 bévül a láthatatlan
 sűrű acéllemezekből sodort acélkötél,
 az az acélszürke kötél,
 hetvenhét micsoda év sodorta
 micsoda acélkötél!...
 de még az se! az se tudja, hogy igyekszik
 a metró felé
 a nagynéném.
 Nádszálkarcsú,
 ibolyakék szemű,
 világszép szőke nő.
 Összezárt szájjal,
 egyenes derékkal,
 mint egy jezsuita rendfőnök,